

ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium

Négyosztályos szóbeli mintafeladat magyarból a humán tagozaton

Kedves Felvételiző!

Önállóan mondd el gondolataidat az alábbi szövegről! A kérdések abban segítenek, miről beszélj.

**Kosztolányi Dezső: Házi dolgozat
(részletek)**

Pali tizenkét éves, harmadik gimnazista. Náluk vacsorázom. Vacsora után, mikor a vendégek a társalgóban poharaznak és füstölnek, tizenegy felé fényt látok a diákszobában. Bekémlelek az üvegajtón.

A kisdíák ott gubbaszt a zöld viaszkosvászonnal vont asztalnál, kezében toll, előtte papír. Homlokát ráncolja, sóhajtozik. Rágja a tollszárát, bele-belemártja a tintába. De nem ír. Így múlik öt perc. Akkor nyitok be.

- Kezét csókolom.

- Szervusz. Mi az, te még nem alszol?

- Házi dolgozatot kell írnom, holnapra.

- Miről?

- Édesapámról.

- Ajha - mondom. - Az édesapádról? - Arról - szól, s elém tolja a füzetét. Cím: *Édesapám.*

Az édesapa szerkezete a következő: a) bevezetés: leírása, b) tárgyalás: jelleme, szokásai, c) befejezés: mivel tartozunk édesapánknak?

Leülök asztalához, vele szemben, s figyelem őt. Arca zavart, szeme lázas, szőke haja zilált, mint egy elborult lángelméé, aki az alkotás gyötrelmében hánykolódik. Orra tintás.

- Mit írtál eddig? - vallatom. - Mutasd. - Ez csak a piszkozat - mentekezik.

A "piszkozat" valóban piszkos. Mindössze néhány paca van rajta, egy elmaszatolt állat rajza - kutya vagy disznó -, kérdőjelek, fölkiáltójelek, s egyetlen szó: *édesapám.* De utóbb ezt is áthúzta, kitörölte, mintegy megsemmisítette.

Tehát nemigen haladt előre.

A papírlapot némán visszaadtam.

- Na folytasd - biztatom. - Érted, hogy miről van szó. Édesapát mindenekelőtt három részre kell osztanunk.

Várok türelmesen.

Ismerem őt: értelmes fiú, kitűnő tanuló, korát meghaladó tudással, látókörrel.

Megint csak bámul maga elé, ráncolja homlokát, sóhajtozik. - Nem jut eszembe semmi - sópánkodik. Csóválom a fejem.

- Szereted az édesapád? - Hogyne - szól, s elmosolyodik. - Vagy nem szereted?

- Dehogynem - szól, s újra elmosolyodik. (...)

Pali közben megivott egy pohár vizet, tüszkölt, köhögött, ismét leírta: *édesapám*, és ismét áthúzta. Egy új papírlapot vett elő, mely irdatlan fehérségével vádlóan mered rá. Álmosan pislog. A szájalom fog el.

- Így sohase készülünk el - nógatom. - Kezdjünk hozzá, fiam. Milyen az édesapád? Írjuk le.

Diktálok, eleinte elfogódottan, nagyon lassan:

- *Édesapám negyven esztendő. Magas, izmos, férfias. Fekete haja a halántékán már deresedik, homlokát az évek redőkkel vésték tele...*

Pali gyorsan, hibátlanul ír. Minden mondat után rám tekint, lesve megváltó szavaimat. Én is belemelegszen, bátorságra kapok, már gondolkozás nélkül, pimasz szemtelenséggel diktálok:

- *Arca jóságos. Mi is a második rész? Ja, a jelleme: Mondjuk egyszerűen, hogy: jellemes. Mindig egyenes, határozott. A szigort bölcsen egyesíti a jósággal. Ha elfárad az élet harcában, esténként családjá körében találja meg a vigasztalást, s akkor a lámpa fénykörében felderül...*

A befejezést már rábízom. Itt a szókratészi módszerrel élek.

- Remélem - mondom -, tudod, mivel tartozol édesapádnak?

- Hálával - válaszolt Pali gépiesen.

- Úgy van - bólintok -, hálával *azért a sok szeretetért, azért a sok áldozatért, azért a végtelen sok...*

Éjfél van, mire befejezzük.

Akkor visszamegyek a társalgóba, barátaimhoz.

- Hát te hol voltál? - kérdezi Pali apja.

- A fiadnál.

- Mit csináltál?

- Neveltem őt - feleltem. - Az életre neveltem. Megtanítottam hazudni.

Kérdések:

- † Miért okoz nehézséget Palinak a házi dolgozat megírása?
- † Miért nem tudja jól használni a dolgozat vázlatként megadott sablont?
- † Miért fontos a történet szempontjából, hogy a narrátor közli: Pali „*értelmes fiú, kitűnő tanuló, korát meghaladó tudással, látókörrel*” ?
- † Milyennek találod a végül megszülető szöveget az édesapáról?
- † Hogyan értelmezed a szöveg utolsó három mondatát?
- † Keress a szövegben humoros részleteket!

ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium

Négyosztályos szóbeli mintafeladatok fizikából a matematika-fizika tagozaton

A fizika szóbeli vizsga során egy tételt fogsz húzni, ami egy kísérleti összeállítást tartalmaz. Ehhez kapcsolódóan feladatokat kapsz majd, amely feladatokat a kísérleti eszköz segítségével végezheted el. Megfigyeléseket, következtetéseket kell tenned, meg kell magyaráznod látott jelenségeket, néha pedig tovább is kell gondolnod a látottakat.

A kísérletekhez kapcsolódó beszélgetésekben ezeket a témákat érinthetjük:

Mozgásokhoz kapcsolódó fogalmak; erők és hatásaik; nyomás; energia; hőmérséklet és hő; dörzselektromos jelenségek; elektromos áram és áramkörök.

A fizika szóbeli vizsga ideje nagyjából 8-10 perc.

Példák egy ilyen feladatra a korábbi évekből:

1. Rendelkezésedre áll egy nagy méretű mérőhenger, egy kő, egy rugós erőmérő és egy kancsónyi víz.

a) Határozd meg a kő súlyát levegőben lógatva, valamint a kő tömegét!

b) Határozd meg a kő súlyát vízbe mártva! A kő mely tulajdonságára következtethetsz vajon ebből a mérésből?

2. Rendelkezésedre áll egy fonal, valamint azonos tömegű (50g-os) ingatestek, amelyeket a fonatra akaszthatsz, egy mérőszalag és egy stopperóra. Mérd meg, hogy mennyi ideig tart, amíg a fonatra akasztott testet a függőleges helyzetből kimozdítva, majd elengedve, az visszakerül az eredeti helyzetbe! (Célszerű több oda-vissza lengést is megmérni.) Vizsgáld meg, hogyan függ az oda-vissza lengés ideje a következőktől:

a) az inga kitérítésének mértéke

b) a felakasztott testek összes tömege

c) az inga hosszúsága!

A mérésedről készíts jegyzeteket! Találsz-e egyenes vagy fordított arányosságot a vizsgált mennyiségek között?

ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium

Szóbeli mintafeladatok matematikából a matematika-fizika tagozaton

Matekos mintafeladat 1.

Az ABCD téglalapról tudjuk, hogy $AB = 2$ cm és $BC = 4$ cm. A téglalap BC oldalának felezőpontja legyen F, valamint a DF szakasz felezőpontját jelöljük P-vel!

- a) Hány cm^2 az ABPD négyszög területe?
- b) Milyen reláció áll fenn FPB szög és FBP szög között?
- c) Hányféleképpen juthatunk el A pontból C pontba, ha minden jelölt pontot legfeljebb egyszer érinthetünk és csak a pontok által kijelölt szakaszokon haladhatunk?
- d) Hányféleképpen színezhajjuk be a létrehozott szakaszok által körülhatárolt síkrészeket, ha legfeljebb háromféle színt használhatunk?

Matekos mintafeladat 2.

Az alábbi állításokról, dönts el, hogy igazak, vagy hamisak! Válaszod indokold!

- a) Minden trapéznek van hegyesszöge.
- b) Ha egy pozitív egész szám minden jegye 4-gyel osztható, akkor maga a szám is 4-gyel osztható.
- c) A 7 ellentettjének abszolút értéke egyenlő a 7 abszolút értékének ellentettjével.
- d) Van olyan négyzet, melynek egységeiben kifejezett oldala egész szám, és a kerülete prímszám.
- e) Egy tompaszög és egy hegyesszög különbsége nem lehet tompaszög.
- f) Minden paralelogramma szimmetrikus.
- g) Egy szám mindig nagyobb a reciprok értékénél.
- h) Az egész számok halmazán értelmezett $f(x) = 3 - x$ függvény grafikonja egyenes.
- i) Van olyan háromszög, amely köré írható körének középpontja a háromszög területén van.
- j) A prímszámoknak pontosan egy osztójuk van.

Matekos mintafeladat 3.

64 darab kis fehér egybevágó kockából egy nagy tömör kockát állítottunk össze, és az így kapott nagykocka minden lapját pirosra festettük.

- a) Hány olyan kiskocka van, melynek 3; 2; 1; 0 lapja lett piros?
- b) Mekkora annak a testnek a térfogata és felszíne, melyet úgy kapunk, hogy a nagykocka minden élének közepén lévő két kiskockát eltávolítjuk?
- c) Hány csúcsa, hány éle, hány lapja lesz annak a testnek, melyet úgy kapunk, hogy a nagykocka minden csúcsában lévő kiskockát eltávolítjuk?